

De åndelige vækkelser i Vangsaa

af Edith Trab Skovdal, Esbjerg

Når man taler om vækkelsernes opståen i sidste halvdel af 1800-tallet, tænker man især på den religiøse dimension.

Imidlertid kan vækkelsernes frembrud også have sociale forklaringer, hvorfor vi vil starte med at se på, hvordan fiskerne og deres familier i Vangsaa levede på den tid.

Der var stor forskel på de rige landboere på de fede morænebakker i Thy og kystboerne, der levede et elendigt liv med fattigdom, sult og druk. Når fiskeriet slog fejl, måtte fiskerne ty til fattigvæsenet eller søge op på landet for måske at sælge lidt fisk eller få noget sæsonarbejde. Men den store svøbe var fiskernes helt umådeholdne forbrug af brændevin.

Hvor alvorligt, det var, forstår man til fulde, når man læser "Thisted Amts tidende" for den 28.03.1883:

En slem skik hersker – som en fisker har meddelt os – rundt om på havkysten og anretter overordentlig megen skade. Til at skildre det nævnte onde, skal vi i det væsentlige kun benytte mandens egne ord, der i al deres simpelhed taler tydelig nok:

"Når vi- ytrede han – har været på havet, og med møje har fanget en del fisk, da modtages vi som regel af en del folk, der hver står med en fyldt brændevinsflaske i hånden. Det er lutter landboere, ikke sjældent velstående bønder, som vil købe fisk, og som af gode grunde foretrækker at betale den i brændevin i stedet for med penge.

For fiskerne, der kommer trætte og udasede fra søen, og som måske et øjeblik i forvejen har haft en kamp på liv og død for at komme i land, så der kunne være god grund for dem til at sende en tanke til Vorherre, er disse mennesker med deres brændevin lige så mange fristere, for hvilke de fleste af fiskerne giver efter, skønt de tit hårdt fortryder det bagefter.

Et bådelaag på 4-5 mand kommer i en fart af med en del af deres fisk og får til gengæld 2-3 eller flere flasker brændevin. Kort efter går de ravende omkring på stranden, og nogle kan have møje med at finde hjem. Hvem det går hårdest ud over, er kone og børn, men også fiskerne selv bliver rent ødelagte på den måde."

Vi skal henstille til alle rettænkende mennesker at ophøre med denne fordærvelige tuskehandel, der jo nærmest går ud på at drikke fiskerne fulde for på en billig måde at komme i besiddelse af deres fisk. Tillige henledes D'herrer Politimestres opmærksomhed på denne ulovlige brændevinshandel, som det vistnok må stå i deres magt at sætte en stopper for.

Som det vil ses, kunne der være hårdt brug for en bevægelse, der kunne få fiskerne til at holde op med at drikke.

Denne bevægelse blev "Indre Mission", der blandt andet forbød drikkeri.

Men for en vækkelsesbevægelse som "Indre Mission" drejede det sig først og sidst om det religiøse liv. Man syntes, at der på den tid var for megen vanekristendom, og man forkyndte derfor ordet – Bibelen – for at få mennesker til at tage personlig stilling og komme til at tro. Man opfordrede til fordybelse i skrifterne og til, at hver enkelt "vendte om og fulgte Jesus".

Indre Mission var aktiv fra midt i 1800-tallet, og man etablerede sig med missionærer, der blev sendt rundt i landet for at samle folk til møder, hvor ordet blev forkyndt, og hvor man sang og bad. Det tiltrak især mennesker, hvis trang stod til en følelsesmæssig fordybelse i det religiøse liv.

Men man kan også forstille sig, at fiskerne på vestkysten, der eksisterede på naturens præmisser og ofte måtte indstille sig på ulykker til havs, havde brug for en Gud at klynge sig til. En Gud, der ikke altid bønhørte én, som man havde tænkt sig, men som var med i alt, hvad der skete, og som efter døden lovede et evigt liv i Paradis – hvis man altså i tide omvendte sig, bekendte sine synder og levede sit liv i lyset af Jesus.

Således var det på vestkysten nok især drukneulykkerne, der banede vejen for Indre Mission. Vi har ulykken den 26.03.1885 ved Nørre Vorupør, hvor der druknede 8 fiskere og på deres gravsten på Vorupør gamle kirkegård står følgende:

*"Syndens sold er døden,
men Guds naadegave
er et evigt liv i
Kristus Jesus Vorherre."*

I Thy i de små fiskerbyer var det indremissionær **JESPER NIELSEN**, der fik overordentlig stor betydning for Indre Missions fremvækst.

Han var en stor personlighed, velbegavet og en klar og personlig forkynder. Ved hans død skrev Indre Missions leder, **Vilhelm Beck**, at Jesper Nielsen havde været en af Indre Missions dygtigste og mest trofaste arbejdere.

For helt at forstå, hvad der førte til vækkelserne i Vangsaa, vil vi se på et afsnit i bogen "Kun god er Gud" – skildringer af menighedslivets opvågning i Thy v/**Jens Thybo**.

(Lohses forlag, København 1923). Bogen er udgået fra forlaget – tilhører nu Indre Missions Forskning i Fredericia).

Vangsaa

"Tag engang imellem hen til Klitmøller, Jesper Nielsen !" sagde venner på Vorupør til ham. "Præsten der vil ikke have mig". "Han er rejst". "Vel, vil I så tage hen at faa ordnet et møde for mig i skolen, så skal jeg holdet det..."

Jens Fink og den unge N.C.Trab tager derhen og får det ordnet. På vejen hjem tager Trab ind og besøger sin Moder, der bor i Vangsaa Klitter i en lille hytte, og det er ved denne lejlighed, at han vidnede så indtrængende for hende.

Moderen hører så uvilligt efter, hvad der gør, at den unge Trab faar taarer i øjnene, han må rive sig løs, og idet han gaar, tager han sin Mors haand i sin og siger: "Ja, ja, Mor, du skal have din sjæl frelst, hvad det end skal koste, om det end skal koste mit liv".

Det er i de tider, da de hellige Vorupørfiskere fisker i Kompagni. De bestemmer derfor selvfølgelig i fællesskab, hvor mange der hver dag skal gaa ud – sådan også den 26. marts 1889.

Havet er i stærkt oprør, men alligevel tager man den efter menneskelig mening meningsløse bestemmelse, at et bådlav på 7 mand skal gaa ud at sætte 160 sild, 160 meget daarlige sild på kroge!

Det er egentlig ikke bestemmelsen, at den unge Trab, der, inden han gik til Havet, havde bøjet knæ sammen med Niels Morsings, skal med ud, men denne hjertensgode, hellige mand tilbyder at gaa i stedet for en ældre fisker.

Da de er nær færdige, rejser Havet sig i vælde, - de prøver at komme i land, men kan ikke, da Vind og Strøm er dem imod, hvorfor de tager om til Klitmøller, hvor Jesper Nielsen holdt møde aftenen før og skal denne aften tale i Vangsaa.

Trab glæder sig allerede til at mødes med Jesper og følges med ham til mødet, men ved Klitmøller giver redningsbaaden signal til, at de skal gaa til Hansted. I stedet for at give sig til at klynke over skuffelsen synger man kraftigt ud over det oprørte Hav: " Lys efter mørke, fred efter strid, kraft efter svaghed" osv.

Ved Hansted er redningsbaaden ude, men ak, de vil ikke gaa i den, måske kunde de selv sætte ind og derved redde deres usle baad og en smule fisk.

Man har kun 6 redningsbælter til 7 mand. Trab hjælper alle de andre fiskere bælte på. Selv har han været i havsnød saa ofte, han er 7-aarig matros, og er en dygtig svømmer.

Saa snart bælte var på, væltede en braadsø over dem, fylder først baaden og vælter den derefter. De 6 fiskes op af redningsmandskabet. Trab gaar bort, og ca. et døgn efter finder man ham helt omme ved Hjørdemaal klitter, og man ser nu det aldeles enestaaende: en druknet mand med aabne øjne, hvori smilet er bevaret, og saa stærkt foldede hænder, at der skal 3 mand til at vriste dem fra hinanden.

Han føres helt om til Vorupør, hvor begravelsen sker fra N. Morsings svigermoders hus, altsaa hvorfra han havde fisket, og der holder Jesper Nielsen en gribende prædiken.

Fra Vangsaa er Moder Trab og brødrene kommet til begravelsen. De gaar under stærk indre bevægelse frem og tilbage, frem og tilbage, vrider hænderne og jamrer: " Aa, det er min skyld, aa, det er min skyld, aa, aa, aa, saa meget skulde der til, før vi vilde høre, hvad han sagde til os".

De hellige tager sig kærligt af de oprevne, forpinte sjæle, og det varer ikke saa længe, inden de fandt Fred i Jesu Blod, for deres vantro modstand fik tilgivelse-- og blev ved Trabs skønne liv og død og begravelse Førstegrøden af livet i Vangsaa, hvor der før var aldeles dødt.

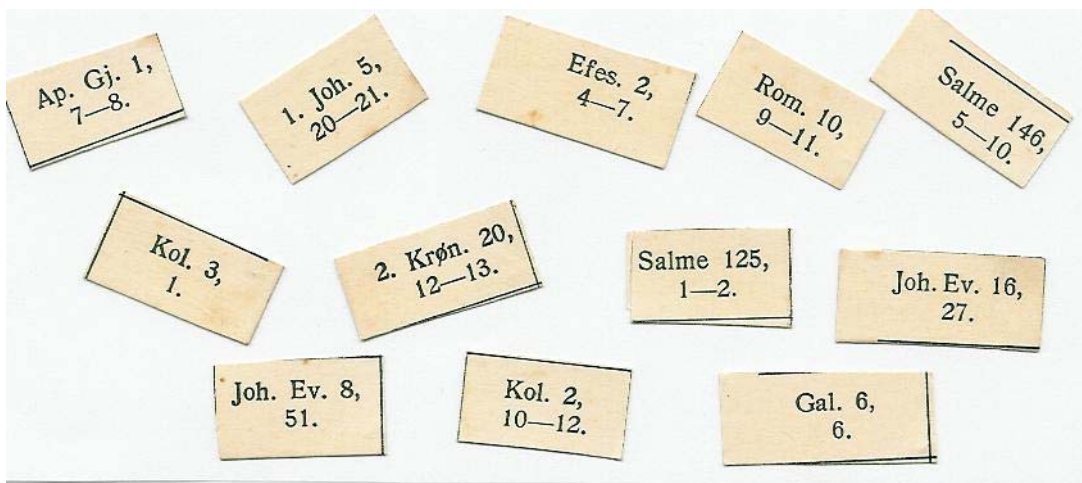
Nu begynder det at rykke i Vangsaa'erne, en efter en lister ind i Guds Rige. Trabs Broder, P.C.Trab, er deres leder, han lader ingen gaa i ro, der er endog ild nok i ham til at gaa helt over til Klitmøller, og der holder han smaa møder.

Peder Chr. Chr. Trab (1850-1926)

I Vangsaa er modstanden sej hos mange, f.eks. hos Karl Nystrup, Strandfogden, der havde en hellig hustru, som selvfølgelig elskede de hellige, om hun end måtte passe lidt på, og ikke vise det alt for tydeligt, hvilket fik Nystrup til at hade de hellige, han syntes jo, at hans hustru foretrak dem for ham, og han svor ofte højt og dyrt på, at man aldrig skulde faa ham til at give noget til et missionshus. – Det ligger nu paa hans jord, og han sidder der selv saa ofte, han kan, og glæder sig i sin Frelser. Hvorledes det ?

Der kom en ung, hellig mand til kysten, der fik tag i de unge, næsten hver aften samledes man til bøn og sang, og det kaldte til opgør.

En aften kommer Nystrup hjem fra Thisted og bliver ikke så lidt forbavset over at se stuerne oplyst og fyldt af ungdom, der sang til Frelserens pris. Det var for galt, det skulde stoppes straks. Og nu fulgte der en tordende tiltale til ungdommen ..den var lang. Da det endelig sagtner af, gaar sønnen, Peter, stille hen og lægger sin haand på Faderens arm og siger stille: " Du skulde omvende dig, Fader". Da blev der stille i Stuen. Og ud deraf gik en bøjet mand, en mand, som maatte blive så lille, at han maatte tigge, trygle, klynke om Naade hos Gud. Der gælder ingen slags storhed, kun Naade, Naade ! og det er godt det samme. Nu kom der flere, og nu var det en Herlighed, at de kunne hjælpe hinanden i 1905 at faa bygget et Missionshus paa –Karl Nystrups jord.

Mannakorn

Selvom man således fik et missionshus til at holde møder i, samledes de omvendte ofte i private hjem, hvor man sang og bad og læste op af de hellige skrifter og af andagtsbøger, uddelt af missionærerne. Desuden havde man "mannakorn" – bittesmå sedler med trykte skriftsteder. Man lagde sedlerne med bagsiden op og hver af mødedeltagerne tog en. Skriftstedet blev læst op og kunne være en særlig hilsen til den, der havde taget det pågældende mannakorn. (Betegnelsen "mannakorn" stammer fra beretningen i 2. mos. 16,15: "Det er det brød, Herren har givet Eder til føde!". Her er der tale om, at Herren mættede israeliterne med manna, da de var på flugt fra Ægypten).

Men missionsfolkene kunne også være meget stejle og fordømmende overfor dem, der ikke var omvendt og ikke tilhørte de helliges samfund. De var f.eks. i strid med præsten i Vang, pastor **Dinesen** (præst fra 1887 til 1930). Dinesen søgte forgæves væk fra Vang, da han stod fremmed overfor Indre Mission, som han nærmest var modstander af.

På den baggrund forstår man bedre en artikel i **Thisted Amts Avis 1895 nr. 16**, idet der sandsynligvis er tale om, at missionsfolkene ikke ville komme i kirken og slet ikke til en begravelse af en strandvasker, om hvem man ikke vidste, om han var omvendt.

I artiklen står der:

Ærede Læsere !

Da vi jo ere søfolk og fiskere og ikke vide, hvor eller hvornaar vor sidste time kommer, så ville vi tillade os at gjøre en lille bemærkning om det inddrevne og ukjendte lig ved Vangsaa.

Først ville vi hjertelig takke hr. pastor Dinesen for den smukke og rørende tale ved graven og ligeledes strandfoged P. Hansen for hans opofrelse og ubetalte tjenstvillighed, hvormed han har hædret den afdøde, og tillige tak til de faa, der ledsagede ham til hans sidste hvilested.

Da jo ingen af os i denne livsstilling ved, hvor vi skulle lande og jordes, synes vi, da det ikke var havvejr, at de fleste eller i alle tilfælde nogle flere kunde have fulgt afdøde til det sidste hvilested. Da vi jo nok selv hver især ville synes om at blive fulgt til vort sidste hvilested i tilfælde, at vi som lig skulde lande paa fremmed kyst. Desuden se vi i bladene, hvor stor deltagelse, der i lignende tilfælde bliver og er bleven beviist langs kysten.

Vangsaa, den 18.de Januar 1895.

(M & C ?)

Som det anes, havde missionsfolkene et anstrengt forhold til mennesker, der ikke var omvendt, og man tog også skarp afstand fra druk, utugt, kortspil og dans, ligesom man ikke måtte tage på fiskeri en søndag eller andre helligdage, selv om det var havvejr. Det gav dem det image, at de var meget fordømmende, hvilket man kan læse om i Hans Kirks "Fiskerne".

Derfor kan det undre, at noget så ugudeligt som overtro blev fastholdt. Man vedblev at tro på forvarsler og gengangere, og der var mange ting, der absolut måtte undgås:

13 ved bordet betyder, at en af selskabet dør, inden året er omme.

En hvid borddug måtte ikke blive liggende natten over. Det betød, at der ville ske en drukneulykke, og liget blive lagt på bordet.

For at undgå at en udtalelse skulle gå i opfyldelse sagde man: 7,9,13 og bankede under bordet.

osv. osv.

Der er mange historier om gengangere og om forvarsler. Nedenfor fortælles om en drukneulykke i 1907, hvor en 46-årig familiefar drukner. Hans søn – Niels – der sejlede på langfart - var i vinteren 1906/07 hjemme på besøg og sov i samme værelse som faderen. Niels vågnede ved, at han hørte en "dommer" lyd, som var der nogen, der slog løs på væggen. Han kaldte på faderen: "Far, hører du ikke, der er nogen, der banker på væggen". "Nej, for nogen tosse-streger" sagde hans far, "læg dig nu ned igen".

Få dage efter druknede faderen, og da de skulle have kisten ind i huset, var døren for smal, så de måtte hugge hul i væggen, så døråbningen blev bredere. Da hørte Niels igen den lyd, som han havde hørt nogle nætter forinden.

Men tilbage til missionen.

Som nævnt blev Missionshuset bygget i 1905, og det blev indviet den 9/12 1906 af pastor N.P.Madsen, Vorupør.

Nedenfor har vi udtog fra fra Thisted Amtstidende fra 1907, der fortæller om to fiskere, der er druknet. Heldigvis drev deres lig drevet i land, og deres begravelse foregår først fra missionshuset og siden fra kirken.

Thisted Amts Tidende 5. februar 1907

Druknedede fiskere.

To fiskere fra Vangsaa er i Eftermiddags druknede, idet deres Baad under Landsætningen kæntrede på Revlen. De druknedes Navne er Mads Trab og Peter Poulsen, den sidste er søn af Strandfoged Carl Nystrup, den første var gift og har flere børn.

Der var fem Fiskere i Baaden, men de tre reddedes i meget forkommen Tilstand.
Thisted Amts Tidende for 6. februar 1907

I Gaar Eftermiddags, da Fiskerne fra Vangsaa var på Havet, begyndte det pludseligt at blæse stærkt op, hvorfor Fiskerbaadene skyndte sig at naa Land.

En af Baadene, der førtes af Mads Trab, indhentedes imidlertid af en stor Braadsø, som kastede den om på Siden og fyldte den med Vand. Dette skete ca. 500 favne udenfor Revlen, altsaa helt ude i rum Sø. Mærkværdigt nok kæntrede Baaden ikke. De fire af Mandskabet var saa heldige ikke at komme bort fra Baaden, hvorimod Mads Trab kom til at ligge et Stykke udenfor den. Ikke længe efter kom Martin Hansens og Kristian Andersens Baadelag til stedet, hvor Ulykken var sket. De skyldte sig at ile deres betrængte Kammerater til Hjælp. Ved Hjælp af udkastede Liner lykkedes det at redde de tre, men voldsomme Anstrengelser kostede det at faa de forkomne Fiskere ind i Baadene. Værst var det med Otto Nystrup, for i det øjeblik, man fik fat på ham, fik han Krampe.

Det lykkedes ikke at faa forbindelse med den fjerde, Peder Poulsen. Mads Trab kunne man se, men i det øjeblik, Baadene kom ud til ham, gik han til Bunds, og de saa ham ikke mere. Saa nær kom de til ham, at Folkene i den ene Baad begyndte at gribe efter ham.

Beklageligt var det, at ingen af de Forulykkede havde redningsbælterne på i Ulykkesøjeblikket.

Kristian Odder og Otto Nystrup var ved Landingene meget forkomne, og der var alvorlig Fare for den sidstes Liv. Lægen blev øjeblikkelig hentet.

Mads Trab efterlader sig Hustru og fem Børn, de tre ukonfirmerede, i meget trange Kaar. Ved Budskabet om Mads Trabs død faldt hans i Forvejen svagelige Hustru i Krampe. Den anden af de Forulykkede var Søn af Strandfoged Carl Nystrup. Han var ugift og ca. 21 Aar gl.

Det var begge to brave Fiskere og gode Kammerater, hvis pludselige død under Kampen med det lunefulde Hav dybt beklages af alle, der kendte dem.

Hen imod Aften drev Baaden, en fuldstændig ny Motorbaad, i land. Det sidste Baadelag (Hans Hansens) turde ikke lande, men tyede nordpaa til Klitmøller og landede der. Ved Vorupør var Faresignalet ikke engang hejst, det takker Fiskerne den kun halvfærdige Mole for.

Ifølge en i Dag modtagen Meddelelse fra Vangsaa er alle tre reddede i dag komne nogenlunde til kræfter efter det frygtelig kolde Bad. De er nu ude over enhver fare.

Thisted Amts Tidende 7. februar 1907

*Om Ulykken ved Vangsaas i Tirsdags skrives yderligere til os:
Det er første Gang i Mands Minde, at en Fiskerbaad her på Kysten er kommet
galt afsted i en løs Braadsø saa langt ude, og den sørgelige Begivenhed har
ogsaa af den Grund vakt stor Opmærksomhed blandt Fiskerne.*

*Efter hvad nu meddeles os, trillede Baaden rundt, men den rejste sig straks igen
paa ret køl og blev liggende saaledes, idet den bares oppe af Luftkasserne. En af
de reddede er bleven saa stærkt forslaaet under Ulykken, at han næppe vil
undgaa varigt Men deraf. Baaden er, skønt den laa i Havstokken hele Natten,
mindre beskadiget end fra først antaget.*

8. februar 1907

*Ilanddrevet Lig.
Liget af den forulykkede Vangsaas-Fisker Mads Trab er drevet i Land ved
Bøgestedrende.*

11. Februar 1907

*Ulykken ved Vangsaas.
Liget af Strandfoged Carl Nystrups Søn er i Nat drevet i Land lidt nord for
Vangsaas Landingsplads.*

12. Febr. 1907 Annonce i Thisted Amts Tidende

*Min elskede mand, vore Børns trofaste Fader, Mads Trab, samt vor kære Søn,
Peter Nystrup, der den 5te ds. Forulykkede på havet, og hvis Lig senere er
ilanddrevne, begravnes fra de respektive hjem søndag den 17de ds. Kl. 1 eftm.,
hvilket sorgens Budskab herved bringes til Slægt og Venners kundskab.
Vangsaas pr. Thisted den 12te Februar 1907*

*Helvig Trab
Carl Nystrup og hustru.*

Mads Chr. Trab (1860-1907)

18. februar 1907

BEGRAVELSE VED VANGSAA

Allerede tidlig paa Formiddagen begyndte Folk at strømme til Vangsaa. De kom i Skarevis fra alle kanter, fra Nord og Syd og inde fra Landet, man skønnede, at der var noget særligt på Færde, noget usædvanligt for den ellers saa stille By.

Rundt om paa Flagstængerne vajede Flagene paa halv Stang, men var det underligt, at der var Røre? – Det var jo Dagen, da de to forulykkede Fiskere – hvis Lig heldigvis var drevet ind – skulde stedes til Hvile. Ved saadanne Lejligheder mærker man, hvorledes alle Fiskere føler sig bundne sammen, vistnok mere end Folk i Almindelighed inde i Landet. De vil saa gerne være med til at vise deres Kammerater den sidste Ære. Men at der er saadanne særlige Baand mellem Fiskerne, er egentlig ganske naturligt. De ligger jo saa tit Side om Side derude, ogsaa i Farens Stund. – De slap i Land, de andre blev der, - og de fra Nabobyerne var jo ogsaa derude paa det samme Hav, det store Hav, det dybe Hav, hvor nogle faa Mil til Siderne ikke gør saa meget, man var i samme Fare paa samme Vand – samme Dag. Se, dette binder sammen, thi man forstaar hinanden og forstaas af de andre, derfor kan man ogsaa vente at se Fiskerstanden talrigt repræsenteret ved saadan en lejlighed som den i Vangsaa i Dag, og det var den.

Der hviler de to – hver i sit Hjem – hvor man nu forbereder sig til at tage Afsked med dem. Næste Gang bliver det "Paa Gensyn".

Ja, Gud ske Lov !

Da Kisterne var lukkede og bragt ud, blev de ført hen til Missionshuset, hvor de afdøde særlig havde hørt hjemme. Herinde blev Kisterne anbragt foran Talerstolen, medens det store Følge bænkedes rundt om i Salen.

Efter at man havde sunget Salmen: "Jeg lever og ved hvorlænge fuldtrøst" talte lærer Munk Poulsen over Ordene i Jobs Bog I. kap. 21. Vers: "Herren gav, Herren

tog, Herrens Navn være lovet". Han dvælede ved Ordene hver for sig, lagde Forsamlingen på Sinde: "Herren gav", ret at faa lært at skønne på det og takke for det, mens vi har det, men ogsaa lære at forstaa, at "Intet kan vi tage, alt kan vi faa af Gud". Med al vor Tænken, al vor Spekuleren, al vor Energi osv. formaar vi dog intet at tage, uden hvad Gud vil give os, derfor gælder det om at lære i Sandhed at tage det af hans Haand. Men kunde vi end sige "Herren Gav", saa kneb det tit, naar vi skulde til at sige: Herren tog". Det var saa svært, og dog er det saa vigtigt, thi aldrig faar vi sagt det tredje:

"Herrens Navn være lovet !" uden at vi bliver saa stille, at det ligesom faar lagt sig til Bunds i det ofte urolige Hjerte, dette: "Herren tog". Kan du blot, du saarede Sjæl, rigtig faa fat i dette, at det er Herren, der har taget, da vil det læge Saaret og dæmpe Savnet, - fylde det tomme Rum. Han dvælede dernæst ved Grunden til, at Herren tog alt fra Job, at det var for derigennem at blive forherliget, for derigennem at faa Lejlighed til at vise sin Magt i det skrøbelige Menneske. Hvor meget Gud vilde sige os med denne alvorlige Begivenhed her, turde han ikke sige, men eet var han ikke i Tvivl om, nemlig at Gud vilde have sit Navn forherliget her i Vangsa. Gud vilde ogsaa her vise, at han kan hjælpe Mennesker til at bære selv det tunge. Han skal læge Saaret, lad ham faa lov dertil, lad ham blive forherliget ogsaa herigennem.

Efter at Taleren endnu havde lagt alle Tilhørerne på Sinde, at det gælder om at høre Alvorskaldet, som ogsaa herigennem har lydt til enhver, som endnu ikke har sin Sag i Orden med Gud – her mindes vi om, at "Et lidet Aandefang kan ende al vor Gang" derfor bered dig, mens du endnu har Tid! – sang man Salmen: "Herrens Venner ingensinde".

Vi blev her Vidner til et gribende Syn, mens man endnu sang Slutningen af Salmen, traadte Enken med fire af sine Børn hen til den afdødes Kiste, knælede ned og bad, da Sangen sluttede, en gribende Bøn. Hun takkede Gud for alt, hvad han havde givet hende i den afdøde, takkede for alt, hvad han i ham havde skænket hende og Børnene, hun bad om, at Gud ville bevare, ledsage og skærme hende og Børnene nu og fremdeles, at de engang maatte samles hjemme hos Gud med ham, de her tog Afsked Med.

Derefter traadte Carl Nystrup hen, knælede ved sin Søns Kiste og takkede Gud for Sønnen, for alt, hvad han havde vist Hjemmet af Kærlighed ved at finde ham og frelse hans Sjæl, saa han nu kunde sige hans Støv Farvel i sikker Forvisning om at mødes med ham derhjemme sammen med sine øvrige kære.

Der var sikkert ikke mange tørre øjne i Missionshuset under denne Scene, man mærkede her livets Virkelighed, Mennesker, der fuldt og fast troede på Gensynet. Sørgende Mennesker, men dog med et levende Haab.

Derefter bares Kisterne ud og sattes paa Vognene, Ligtoget satte sig i Bevægelse. – Op imod 20 vogne og flere Hundrede Mennesker – for at afslutte paa Vang Kirkegaard.

I Kirken, som var stuvende fuld, talte Pastor Dinesen over Ordet i Hebr. 4 Kap. 9 Vers: "Altsaa er der en Sabbatshvile tilbage for Guds Folk". Han talte om de afdøde, talte til Enken – hvem han opfordrede Forsamlingen til ogsaa at støtte – til Kammeraterne, der saa nær var gaaet samme vej, til dem, der var med til at redde de andre, om at huske, at de her var Redskaber i Guds Haand, og endelig til alle om at huske, at der ogsaa til hver af os var en Grav tilrede. Efter at endnu en Salme var sunget, bares Kisterne ud og sænkedes i Graven.

Pastor Dinesen forrettede Jordpaakastelsen, endnu en Salme, og Følget skiltes.

Paa Kisterne var en mængde Kranse, deriblandt flere signerede, blandt andet fra Sømandsforeningen i Thisted, Fiskeriforeningen i Thisted, Venner i Klitmøller, unge i Vorupør, ældre i Vorupør osv.

Det vil sikkert længe mindes i Vangsaa.

I bogen "Kun god er Gud" v/**Jens Thybo** er den samme begivenhed omtalt som følger:

Den 5. febr. 1907 er det stille Havvejr, og Fiskerne er ude. Paa en underlig Maade gaar Trabs anden Broder, Mads, og Peter Nystrup bort.

At Mads var i Himlen, tvivlede ingen om. men Peter ? Han var jo saa ung. Var han virkelig i Himlen ? Det spørgsmaal rugede saa sært over Forældrenes Hjerter, standsede dem saa ofte ved arbejdet og trak dem ned til havet. Om de dog måtte faa ham at se som Lig!

Mads drev ind efter 2 Døgns Forløb. Peter kom stadigvæk ikke. Da begyndte to beklemt Hjerter at bede, og Venner – ogsaa paa Vorupør og uden Forældrenes Tilskyndelse – bad med dem, at Peters Lig maatte komme, komme saadan, at det kunde styrke Forældrene i Troen paa, at han var i Himlen.

Da drømte Karl Nystrup, at han staar nede ved Havet. Alt er saa stille. Da glider en Baad ind, hvis Rand er guldbelagt og stærkt belyst. I Bagstavnen sidder Peter, smilende ser han mod Land, og Mads sidder i Forstavnen og siger ind mod Nystrup: "Nu er vi på den Kyst, hvor ingen Bølge kan naa os".

Det hjalp, og faa Dage efter drev Peters Lig i Land, den 13. februar 1907.

Nu var de trøstet, de to gamle Forældre, og Vennerne havde en fælles Bønhørelse mere at glædes over. Det binder saa godt sammen.

I årene herefter blev missionshuset i Vangsaa flittigt brugt af det lille samfund.

Egnens indremissionærer kom ofte til Vangsaa, og der var søndagsskole, sømandskreds, ungdomsafdeling osv.

Men indbyggerne i Vangsaa blev færre, da mange af fiskerne valgte at flytte til Vorupør, hvor der var bedre landingsforhold i kraft af en ny mole. Endvidere aftog tilslutningen til Indre Mission, så ca. 1967 blev missionshuset nedlagt. Selve huset blev solgt til privat bebyggelse den 31/7 1973.

I forbindelse med nedlæggelsen købte **Petrine Trab** (Datter af Mads Trab, der druknede i 1907) et billede, der havde haft sin plads i missionshuset siden indvielsen.

Billedet ses på forsiden af dette hæfte og forestiller Jesus, der banker på din dør. Døren åbnes indefra, så det er op til dig selv, om du vil lukke op.

Billedet er nu tilbage i missionshuset, idet det er tilbageleveret af Mads Trabs barnebarn, **Edith Trab Skovdal**, Esbjerg, der har udarbejdet dette hæfte om vækkelserne i Vangsaa.

Esbjerg, april 2005.